

ČUMIDLO A FUJTAJBLÍCI

S HRADNÍM
TAJEMSTVÍM

Hynek Klimek

bambóok

Ilustrace
Zdeňka Študlarová

© Grada Publishing, a.s., 2019
text © Hynek Klimek, 2019
illustrations © Zdeňka Študlarová, 2019

JAK TO VŠECHNO ZAČALO

Čumidla jsou velice užitečná a lidem prospěšná strašidla. Dohlízejí na lidi a dbají na to, aby nedělali, co se dělat nemá. Pokud někoho takového uvidí, přiblíží se k němu a začnou se na něj upřeně dívat, zkrátka čumět. Jistě není zapotřebí dodávat, jak je nepříjemné, jestliže zjistíte, že vás někdo pozoruje při něčem, o čem sami víte, že byste to dělat neměli.

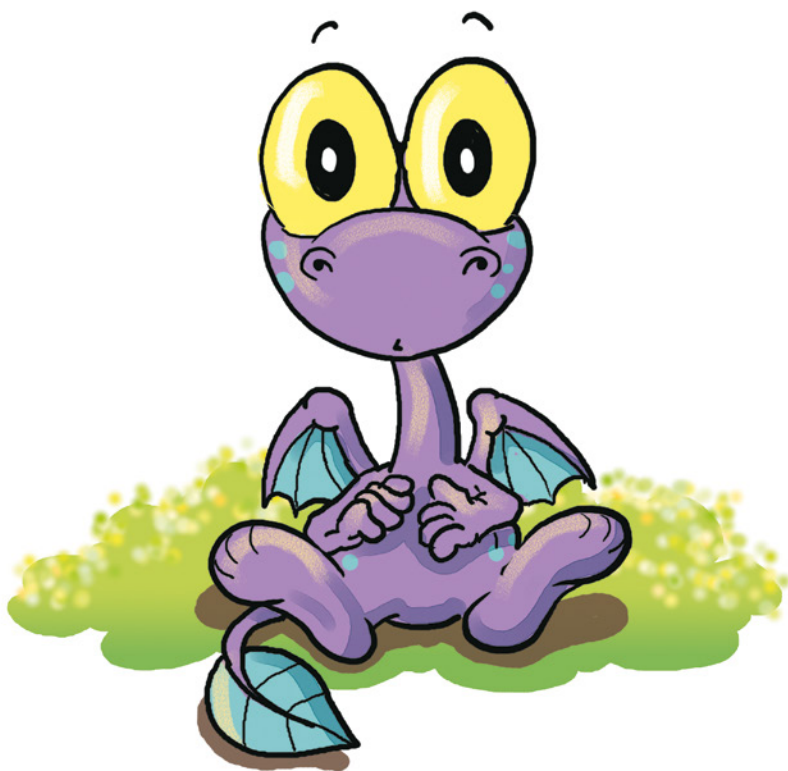
Určitě si dokážete snadno představit, jak je zneklidňující, když vás při něčem takovém někdo pozoruje, a v případě čumidla navíc cosi podobného malému dráčkovi s velikánskýma vykulenýma očima. Upírá je na vás a čumí a čumí.

Nevíte, co čumidlo provede anebo může provést, až usoudí, že se už načumělo dost a k ničemu to nevede. I těm nejotrlejším jistě zanedlouho dojde odvaha pokračovat v tom, co způsobilo, že na ně tajemné stvoření kvůli tomu upírá své velikánské vykulené oči. A zahnat se nedá. Pokud se najde někdo natolik odvážný, či spíše nerozvážný, že se pokusí k čumidlu přiblížit, vzdálí se pozpátku o stejnou vzdálenost a vytrvale čumí dál.

A ještě ke všemu se může stát, zejména pokud jste dělali něco závažnějšího, že až vás opustí odvaha setrvat na

místě, neodbytné čumidlo vás při vašem ústupu bude následovat. Třeba i do domu či jiného obydlí, i do hostince, do hotelu anebo do auta, autobusu nebo vlaku a v klíčovém momentu, když za sebou chcete zabouchnout dveře, ho neuvídíte, protože jako každé jiné strašidlo se dokáže udělat na čas neviditelným. Uvidíte ho potom, až když samo bude chtít, a pravděpodobně v naprosto nevhodném momentu pro vás, kdy ho spolu s vámi spatří i jiní. Těžko vám uvěří, že na vás čumidlo čumí jen tak pro nic za nic.

Umějí mluvit, ale využívají to jen výjimečně, když vy-
pozorují, že ten, na koho čumí, je natolik nechápavý, že mu je třeba objasnit, proč to dělají, případně když usoudí, že je jiný závažný důvod, aby s nějakým člověkem promluvila. Vzhledem ke své velikosti mají hlásek podobný dětskému, což osloveným lidem obvykle způsobí další

nečekané překvapení. Žádnou pevnou stravu nepotřebují. Sytí se úzkostí, strachem a obavami těch, na které se začuměla.

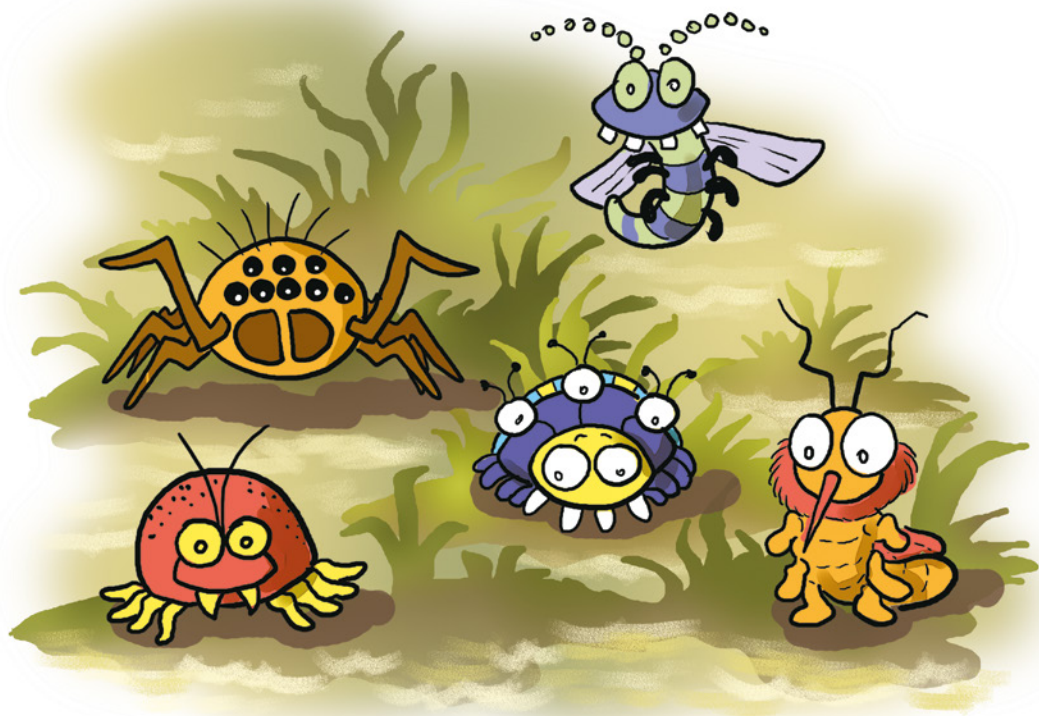
Jedno z takových čumidel sídlí od dávných časů na šumavské hoře Javorník. Svě si s ním a jeho potomkem užila skupina školáků, kteří tady byli na škole v přírodě. Nutno uvést, že se jim to stalo zcela po zásluze, protože čtveřice děvčat se rozhodla podvádět při bojové hře.

Zájmu čumidla nemohla uniknout ani trojice kluků, z nichž jeden vyslechl, o čem se spolužačky domlouvají. S kamarády ze třídy se dohodl, že si na ně na cestě lesíkem za tmy počíhají a v prostěradlech je vystraší jako duchové. Jenomže nikdo z nich netušil a ani tušit nemohl, že je pozoruje čumidlo. A protože správně usoudilo, že obě skupinky dělají něco, co se dělat nemá, dokonale všech sedm nezdrárníků vyděsilo.

Pořádným leknutím to odskákal i mladý učitel, kterého posléze ovšem uklidnilo, že strašidelné čumidlo nespátril přičiněním náhody jen on, ale viděla ho i řada dalších. Proto ho opustila trýznivá myšlenka, že se patrně zbláznil.

Čumidlo následně usoudilo, že nezbedné žáky je potřeba sledovat a v případě potřeby na ně čumět i dál, a tak se zdvojilo. Patřilo totiž mezi hrstku nejstarších čumidel, která to mohou udělat. Množí se ale jen velmi nerada, a tak to dělají jen zcela výjimečně. Javornické čumidlo ovšem usoudilo, že tentokrát je to nezbytně potřeba, a proto to udělalo.

Nové čumidlo, které podědilo veškeré jeho vědomosti kromě vzpomínek, poté jeho rodič vyslal se školáky do Prahy na Vinohrady, odkud na školu v přírodě přijeli.

Odjelo autobusem s nimi, a také s fujtajblíky, které mu rodič doporučil vzít si s sebou pro případnou potřebu.

Fujtajblíci jsou zvláštním druhem strašidel, podobají se broukům, jichž se většina lidí štítí. Vypadají jako cosi mezi sviluškou, škvorem a červem. Dokáží se ale zvětšovat a pár jedinců z nich až do lidské velikosti. To ovšem dělávají jen tehdy, když někdo z lidí vstoupí do mokřadu, ve kterém na úpatí Javorníku žijí, anebo když jim to přikáže strašidlo, jemuž slouží. Mají malé hlavy a málo rozumu, a tak se jinými strašidly dají bez odporu ovládat.

Co se dělo na Javorníku, cestou autobusem a později v Praze a co v ní čumidlo a fujtajblíci prováděli, je podrobně zaznamenáno v knížce Čumidlo a fujtajblíci se školáky, na kterou toto vyprávění volně navazuje.

JAK SE NEZKUŠENÉ ČUMIDLO VRÁTILO K RODIČI

Podstatné je, že nezkušené nové čumidlo se při poznání života ve velkoměstě zhrozilo, že by se muselo učumět a přitom by toho stejně moc nesvedlo. Podle vlastního úsudku by totiž nezvládlo čumět ani na zlomek z toho, na co by čumět asi mělo, pokud by mělo dodržet, že má čumět vždycky, když někdo dělá něco nepatřičného. K dovršení všeho by správné počínání od nesprávného v mnoha případech ani nedovedlo rozeznat. Z poznání nezvládnutelnosti zadaného úkolu začalo být úplně zdrcené.

Mladý učitel, který se rozhodl uchránit od něj školu, aby v ní nenadělalo zmatek, se s ním domluvil, že ho odveze zpátky na Javorník. Slíbil mu, že na školáky, kvůli kterým ho rodič zplodil, bude bedlivě dohlížet místo něj on sám. Byl přesvědčený, že jeho rodiči vysvětlí a jistě se s ním domluví, že by se čumidlo začátečník mělo nejprve zaučit v nějakém menším místě, než je Praha.

Když se na Javorníku mladému čumidlu, ještě otřesenému ze zážitku z Prahy, podařilo přivolat svého rodiče,

ten nejprve zkoprněl, že se potomek vrátil. Než se však stačil rozzlobit, učitel mu s rozvahou a s pádnými argumenty vysvětlil důvod. Roztřeseným hláskem se poté připojil čumidlí potomek s líčením svého šokujícího poznání velkoměsta.

Rodič ho však záhy přerušil, pochopil, že udělal chybu, když mladé čumidlo nerozvážně pověřil tak těžkým úkolem. Povzdechl si, že ani kdysi královská města zřejmě už nejsou taková, jaká bývala za starých dobrých časů, v minulých staletích v dobách panování králů.

Jak učitel později zjistil, starousedlé javornické čumidlo se steskem vzpomínalo i na ještě dávnější dobu, včetně raného středověku a pravěku. Poslední více než dvě staletí prožilo již výhradně jen na Javorníku a v jeho těsném okolí, a tak se o změnách v lidské společnosti dozvíдалo jen zřídka, převážně z doslechu, a přitom navíc mnohdy ještě zkresleně. Jak učiteli nezamlčelo, moc se o to ale ani nezajímalo. Ve svém rajonu si své úkoly plnilo svědomitě, což mu ke spokojenosti stačilo.

Když se nyní po návratu nezkušeného čumidla na Javorník loučili, starousedlé čumidlo učiteli vřele poděkovalo, že se o jeho potomka postaral a dovezl mu ho zpátky na Šumavu. Jeho potomek si s úlevou oddechl, že to pro něj dopadlo, jak nejlépe mohlo, a čeká na něj tedy nová a nepochybně radostnější etapa jeho bytí.

A učitel si mohl oddechnout, že jeden ze záměrů, se kterým s čumidlem podstoupil cestu na Javorník, je splněn. Ke své velké radosti se ale dočkal splnění i druhého cíle, jehož u starého čumidla toužil dosáhnout.

Velice totiž stál o to, aby mu vyprávělo o svých zážitcích z časů, které se již staly dávnou historií. Vždyť prastaré čumidlo patrně mohlo znát historické události, které by mohly obohatit učebnice dějepisu. A čumidlo, vděčné, že učitel pomohl jeho potomkovi, mu vyprávění svých vzpomínek na dávné časy za odměnu slíbilo.

Domluvili se, že se setkají v létě, až učitel o prázdninách přijede se školáky na letní tábor. Do Prahy se poté vracel ve veselé náladě, s hlavou plnou báječných představ.

